

Abadessa Ranlo (955 - 962)

És filla del comte Delà, d'Empúries, vídua del comte Miró, mare de tres fills i àvia de dos néts. El seu abadiat també és curt, només de 7 anys, però intens. Construï i consagrà, de la mà del bisbe Atò de Vic, 4 esglésies parroquials (abril – maig del 960), a Sant Hilari de Vidrà, Sant Bartomeu de Llaés, Sant Julià de Vallfogona i Sant Pere de Sora. Aquestes parròquies estan representades al mural en gres, segons els dissenys dels temples actuals. La mà de l'abadessa assenyalava amablement aquests 4 temples. Al "nus" del bàcul porta escrit: "Jo sóc el Bon Pastor", que és una frase de l'evangelí que s'adiu a aquest abadiat tan "parroquial".

A l'evangelí el Bon pastor és Jesús Jn 10, 11-16: » *Jo sóc el bon pastor. El bon pastor dóna la vida per les seves ovelles... Jo sóc el bon pastor: conec les meves ovelles, i elles em coneixen a mi, tal com el Pare em coneix, i jo conec el Pare.* Sant Benet compara el Bon Pastor amb l'Abat, l'Abadessa (RB cap. 2)

Abadessa Fredeburga (962 - 996)

Fou abadessa durant 34 anys, i es distingí, no per engrandir més les propietats del Monestir, sovint disperses i solitàries, sinó per aglutinar-les a prop del mateix Monestir de Sant Joan. Sabem que feu permutes amb els comtes Sunifred, Oliba, i Miró de Cerdanya-Besalú, probablement germans seus. D'aquí que la mà esquerra de Fredeburga tingui tots els dits units, com aglutinant. Com que tota aquesta actuació va ser pel bé del Monestir, i els comtes sovint eren ambiciosos, ella va ser prou valenta per a obrir un Judici, defensant la propietat del castell de Montgrony, i el va guanyar. És per això que, en gres, hi ha una balança, a l'estil de les antigues romanes, amb un text que diu: "Déu és jutge just" (Salm 7,12) Al "nus" del bàcul diu: "sempre a punt de servir". Tant en l'evangelí com en la Regla de Sant Benet el servei és bàsic, no sols per l'Abat (Abadessa), sinó també per les monges i monjos (cap 35).

Abadessa Ingilberga (996 - 1017)

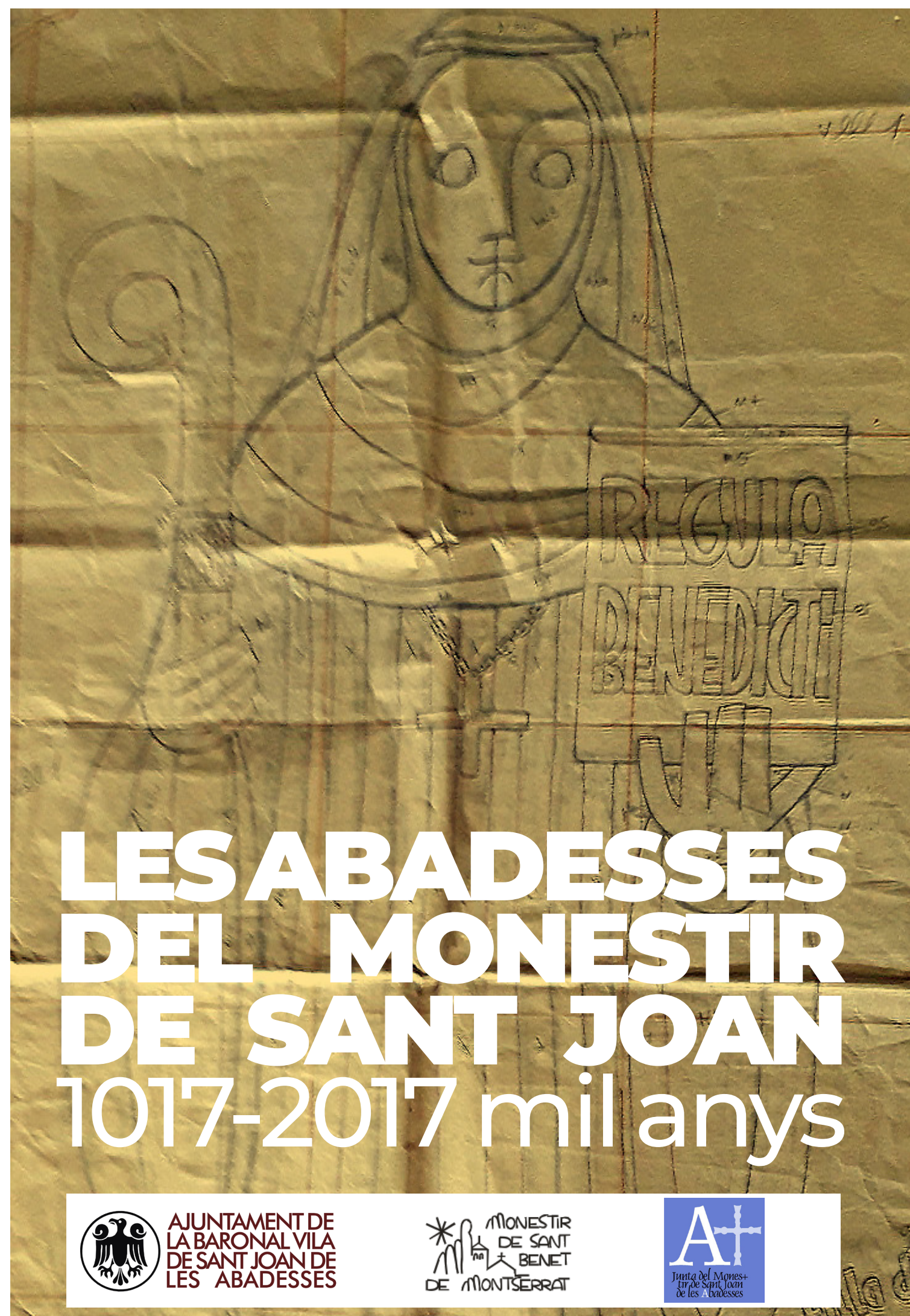
La darrera de les Abadeses, neboda de Fredeburga (abadessa anterior), va ser educada per ella en ser donada de petita al monestir pel seu pare, el comte Oliba Cabreta, abans de retirar-se a Montecassino (monestir de Sant Benet, a Itàlia) a fi de reparar la seva mala conducta. Ingilberga és filla natural del comte Oliba Cabreta i d'Ingilberga, esposa d'Ermemir, senyor dels castells de Bessora. L'abadessa, doncs, és germanastra de l'abat Oliba i del comte Bernat Tallaferro, el seu depredador. Dirigí el monestir, com a abadessa, durant més de 20 anys. En record del seu pare, Oliba Cabreta, en el mural hem posat a Ingilberga, vora els peus, en gres, l'escut que Oliba Cabreta té a la seva tomba, al monestir de Serrateix.

Al "nus" del bàcul hi diu "cerca la Pau", al qual Sant Benet fa al·lusió a la Regla (Pròleg), tret del Salm 33,10, i que ha estat el lema de l'espiritualitat benedictina. Pel fet de les lluites amb el seu germanastre Tallaferro, que van provocar el tancament del monestir, se li suposa una vida amb necessitat de pau, que ella devia demanar a Déu. És per això que la seva mà esquerra té un dit assenyalant al cel, com deixant en mans de Déu, l'Únic Senyor, la causa del Monestir.

Commemoració

Aquest mural vol fer memòria, no sols dels mil anys d'absència de la comunitat de monges benedictines al Monestir de Sant Joan de les Abadeses, sinó també dels més de 130 anys de **PRESENCIA** de les monges a la vila, el record i influència de les quals encara **AVUI** resta viu. Es creu que la fundació del Monestir, va ser el 26 de juny del 885, quan els comtes Guifré i Guinedilda oferiren la seva filla Emma de 5 anys, en oblació, al Monestir acabat de fundar per ells mateixos. Un do que omple d'agraïment als vilatans.

Regina Goberna, monja de Sant Benet de Montserrat. Octubre de 2021

És amb molt de goig que avui presentem aquest mural. El nostre primer agraïment és per l'alcalde Ramon Roqué i tot l'Ajuntament de la vila de Sant Joan de les Abadesses per la bona acollida, des del primer instant, de la iniciativa de donar visibilitat a través d'un mural a les qui foren les primeres benedictines de Catalunya. I fer-ho mitjançant el taller de les monges de Sant Benet de Montserrat, unes altres benedictines, que se saben hereves seves.

Fitxa tècnica del relleu

Consta de 207 rajoles, cuites a 960° de temperatura, amb aplicacions de relleus de gres, cuites a 1245°. Els esmalts estan fets amb fórmules pròpies, resultat de l’elaboració de mostres, en el nostre taller, des de fa més de 50 anys. S’ha procurat que la tonalitat dels colors anés d’acord amb l’entorn on s’ha col·locat. El model de capitells, està fet segons la fotografia d’un exemplar original de l’època, que l’Ajuntament de Sant Joan de les Abadesses ens va facilitar.

Els noms de les monges del Monestir de Sant Joan

A més de les cinc abadesses, hi hem posat alguns noms de monges, per fer notar que les comunitats són obra del conjunt de membres, no només de les abadesses. Cal notar que algunes d’aquestes monges, filles també de la noblesa, van enriquir el monestir amb els seus béns. En donem algunes dades diverses:

Quíxol: filla, també, del comte Guifré, i germana d’Emma, va ser la fundadora del Monestir de Sant Genís de l’Ametlla del Vallès.

Riquilda: aporta diverses propietats de la vall, amb els horts i el bestiar.

Enquila: filla de la comtessa Elo, va fer donació del castell de Llaés, al Conflent.

Caríssima: fa donació d’un salteri per a la pregària del Chor.

Elo: aporta una alou de la vila de Segúries.

Gurgúria: fa donació de les possessions que tenia a la vila d’Estègal, a la vall de Ribes.

Letgarda: dóna propietats del Vallespir i altres.

N’hi ha que només en sabem el nom, a part de les moltes innominades. De noms de monges documentades n’hi ha més, però sovint són repetits, i els hem estalviat. Amb els que hi ha, creiem que queden representades totes les monges que hi va haver.

Abadessa Emma (898 - 942)

Va governar durant més de quaranta anys. Se li ha posat una senzilla diadema al cap, per fer notar que va ser filla del comte Guifré. També les quatre barres, en gres, significat el comte fundador de les terres catalanes. Porta el llibre de la Regla de Sant Benet Regula Benedicti, en llatí, perquè evidentment, seguia la Regla que Sant Benet va escriure al segle VI.

Al “nus” del bàcul diu: **Abbá Mare**. *Abbà* és el nom de Pare, en arameu, que és l’hebreu parlat popularment, en temps de Jesús. *Abbà* vol dir Pare, però en diminutiu, tal com l’anomenàven els nens petits, en senyal de confiança. De fet el nom d’Abat o Abadessa ve d’aquesta arrel hebrea. A més, hi hem posat el nom de MARE, al costat del nom d’*Abbà*. Us he copiat l’explicació del nom d’Abbà:

Paraula aramea que vol dir ‘papà’. En les llengües semítiques el prefix ‘Ab’ significa ‘font’, en hebreu s’escriu אב i té ja el significat de ‘pare’, font constant de vida. En arameu Abbá s’escriu ܐܒܐ i literalment significa “oh! pare”, o “pare meu”. Era el nom afectuós i tendre, que usaven els infants arameus (III aC - III dC) en referir-se als seus pares, i fa al·lusió a la intimitat de la paraula “papà”, usada avui, en contrast amb la paraula “pare”, expressió més respectuosa. Papà era una forma familiar d’expressar-se i una de les primeres paraules que un fill aprenia a dir. L’ús del nom *abbà* per part de Jesús per referir-se al Déu Yahweh, és una novetat important, ja que era completament inusual entre els mestres de la Llei d’Israel.

Totes les Abadesses porten el nom escrit, a baix. El d’**EMMA** va acompanyat de la seva cal·ligrafia personal, segons els arxius de l’època: hemma abbatissa.

Anys 942-949

Després del llarg abadiat d’Emma, no sabem si durant els 6 anys que segueixen hi va haver abadessa que governés el monestir, ni tan sols si hi va haver ningú concret que el guiés. Per això hem fet constar solament aquesta data, a baix, després de l’abadessa Emma.

Abadessa Adelaida (949 - 955)

Se suposa que per a donar continuïtat al monestir d’Emma, tan estimat, es va escollir per a abadessa una dona gran, experimentada, que ja estava dirigint amb encert el Monestir de Sant Pere de les Puel·les de Barcelona: Adelaida Bonafilla, filla del comte Sunyer de Barcelona, germana de Borrell II, i vídua del comte Sunifred d’Urgell. El seu abadiat només durà 6 anys. Al “nus” del bàcul hi hem posat: “Escolta filla” que són les dues primeres paraules de la Regla de Sant Benet (“Escolta fill / filla..”). La mà que no porta el bàcul, té dos dits estirats, significat els dos Monestirs que ella regenta. Igualment en gres, a baix, hi ha els dos monestirs. Al davant el de Sant Joan, visualitzat per l’absis, i el de Sant Pere de les Puel·les, al darrere, segons l’actual església del carrer St. Pere més baix, al barri antic de la Barcelona comtal (Pl. Sant Pere 15-16).